

Jan Załęski

"Dwoje jednym ciałem w Chrystusie :
o chrześcijańskim małżeństwie i
rodzinie jako sakramencie
zbawienia", Zbigniew Kiernikowski,
Warszawa 2000 : [recenzja]

Studia Theologica Varsaviensia 39/2, 227-228

2001

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

świadczenie Boga w Chrystusie, a potem wspólne Pawłowi z innymi chrześcijanami doświadczenie, by przejść na koniec do pobieżnego zaprezentowania uwarunkowań owego doświadczenia w Listach Pawła i Dz.

Trudno w krótkiej recenzji dokonywać szczegółowych ocen tak szerokiego spektrum tematów biblijnych, zaprezentowanych dla uczczenia działalności naukowej Dostojnego Jubilata. Jedno można powiedzieć: wszystkie artykuły prezentują wysoki poziom naukowy, choć nie wszystkie oczywiście podejmują superszczegółowe analizy egzegetyczno-teologiczne. Brak w każdym razie opracowań o charakterze popularnonaukowym czy popularnym, co dowodzi pośrednio wysokiej oceny działalności naukowej Ks. Prof. S. Mędała wśród publikujących tu swoje artykuły. Recenzent ma nadzieję, że napisanie recenzji uzupełni przynajmniej częściowo brak z jego strony artykułu w książce dedykowanej Jubilatowi. Wolno też mieć nadzieję, że opublikowane w książce artykuły odbiją się szerokim echem w naukowej literaturze fachowej dzięki ich cytowaniu przez wielu uczonych, na co w pełni zasługują.

Ks. Jan Załęski

Ks. Zbigniew Kiernikowski, *Dwoje jednym ciałem w Chrystusie. O chrześcijańskim małżeństwie i rodzinie jako sakramencie zbawienia*, Wydawnictwo Księża Marianów, Warszawa 2000, ss. 305.

Wrażenie niezupełnie naukowego dzieła może sprawiać książka ks. Z. Kiernikowskiego pt. *Dwoje jednym ciałem w Chrystusie. O chrześcijańskim małżeństwie i rodzinie jako sakramencie zbawienia*, która doczekała się już nawet kilku recenzji. Jeżeli chciałoby się mierzyć wartość naukową tego dzieła obfitą bibliografią i licznymi przypisami, to trzeba by je zaliczyć do popularnych dzieł, ponieważ nie ma tu czegoś takiego, a podyktowane to jest po prostu warunkami jego powstawania. Jest ono efektem ogłoszonych przez jego autora 60 konferencji w Radiu Watykańskim w 1994 r. Zgłębianie treści nakazuje jednak uznać książkę za dzieło o charakterze naukowym. Ks. Kiernikowski po kilku wprowadzających konferencjach, ukazujących szczególnie charakter małżeństwa chrześcijańskiego na tle naturalnej koncepcji małżeństwa i wprowadzających w zasadniczą myśl biblijną w tym temacie, pokazuje najpierw małżeństwo w opisie stworzenia pierwszej pary ludzkiej ze szczególnym zaakcentowaniem relacji międzyosobowych, a potem podejmuje problematykę małżeństwa w Księdze Tobiasza i interpretuje ją w duchu chrześcijańskiego wypełnienia oraz prezentuje relacje rodzinne w życiu patriarchów biblijnych, by w końcu zaprezentować małżeństwo

w świetle Listu do Efezjan i ukazać ideał nierozzerwalności małżeństwa na tle Mt 19,3-9.

Można by np. dostrzec zbyt daleko idące „uchrześcijanienie” Księgi Tobiasza czy prześlizgnięcie się tylko przez bardzo trudny i mocno dyskutowany tekst Mt o tzw. klauzuli rozwodowej (19,9), ale nie można nie zauważyć bardzo dobrego przygotowania autora do przeprowadzania wspaniałych analiz biblijnych. Mimo braku odnośników, odsyłających do mniejszej lub większej liczby opinii w danej materii, widać bardzo wyraźnie, że autorowi znane są bardzo dobrze najnowsze wyniki badań nad odnośnymi tekstami. Autor książki ukazuje chrześcijańskie małżeństwo w kontekście przymierza nie tylko między dwojgiem ludzi, ale także między nimi i Bogiem. Dzięki przymierzu z Bogiem chrześcijańscy małżonkowie mogą być „zdolni do bycia jednością na wzór jedności Trójcy Przenajświętszej” (s. 15). Nie pominął też sakramentalnego wymiaru małżeństwa. Już tu – a potem w innych publikacjach będzie do zagadnienia Eucharystii wracał wielokrotnie – akcentuje ks. K i e r n i k o w s k i znaczenie Eucharystii w życiu małżeńskim. Eucharystia jest w centrum życia Kościoła. Godne podkreślenia jest także to, że dla autora renowowanej książki ważne jest wyciąganie wniosków praktycznych z rozważań teologicznych. Z solidnych rozważań teologicznych wolno autorowi książki – i czyni to – wyprowadzać zdecydowane wymagania np. w sprawie nierozzerwalności małżeństwa, sprzeciwiając się panującym trendom i tendencjom w tej dziedzinie.

Trzeba stwierdzić, że wbrew pozorom książka prezentuje fachowe przygotowanie jej autora do podejmowania tego typu analiz i wyciągania prawidłowych wniosków teologicznych. Łatwo też stwierdzić bardzo poprawny język polski i brak jakichkolwiek błędów, co zapewne jest niemałą zasługą doskonale zrobionej korekty. Szkoda tylko, że nie ma w niej praktycznie żadnego śladu aparatu naukowego, a ściślej mówiąc jedynym jego śladem jest wykaz skrótów i bardzo szczątkowej bibliografii (s. 7 – 8).

Ks. Jan Załęski

Ks. Zbigniew K i e r n i k o w s k i, *Eucharystia i jedność*, (Biblioteka „Niedzieli” tom 98), Częstochowa 2000, ss. 381

Zauważmy na wstępie, że temat Eucharystii pojawiał się już wielokrotnie u ks. K i e r n i k o w s k i e g o, aczkolwiek tylko fragmentarycznie, we wcześniejszych publikacjach zarówno ściśle naukowych jak i popularnonaukowych, a nawet popularnych. Jak więc widać, ks. K i e r n i k o w s k i przywiązuje do tego Sakramentu niezmierną wagę w swoich pracach badawczych. W rozprawie habilitacyjnej pod